

MEMO

Bureau Maris b.v.

Gildenveld 18

3892 DG Zeewolde

T 036-5220971

E info@bureau-maris.nl

I www.bureau-maris.nl

Project : Dode Hond
Projectnummer : 17042.A
Datum : 16-09-2019
Van : Dianne van de Berkt & Hans Damman

Onderwerp : Toelichting ontwerp Dode Hond

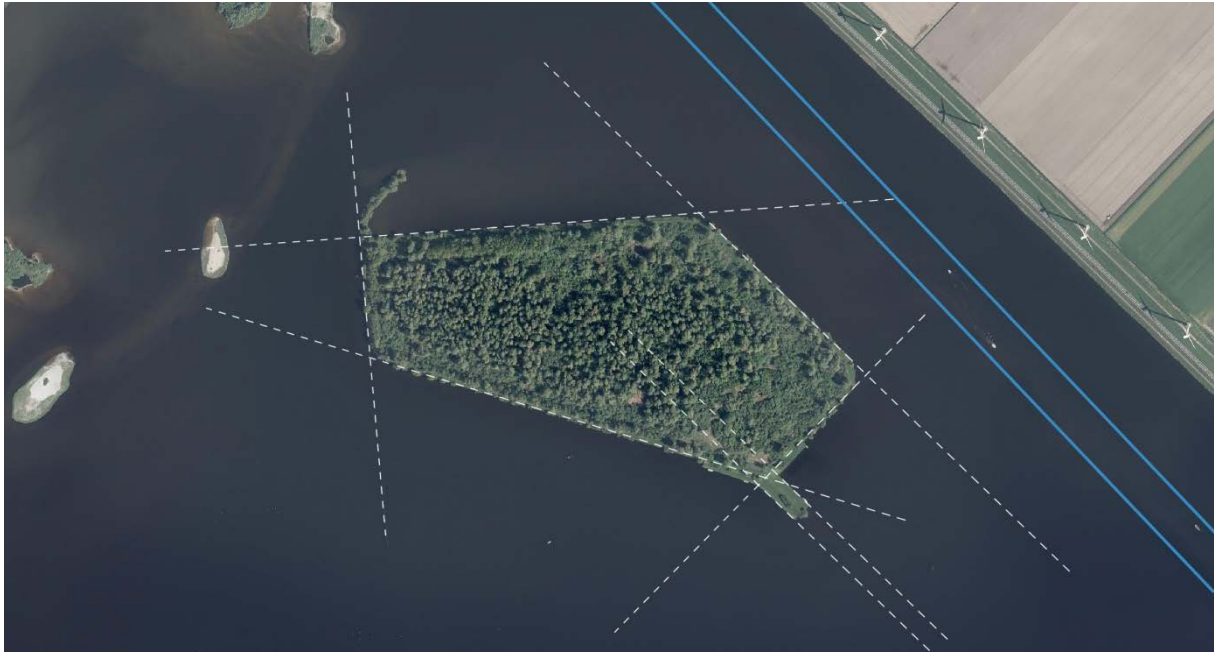
Inleiding

Als ontwikkelscenario voor de Dode Hond is ervoor gekozen om gastvrij te blijven voor natuurrecreatie. Het eiland heeft een hoge natuurkwaliteit en dit zal behouden moeten blijven en waar mogelijk zelfs vergroot. Daarnaast heeft het eiland altijd een recreatiefunctie gehad. De huidige haven is echter niet beschermt, waardoor boten bij het aanmeren veel last ondervinden van golf- en windwerking. Dit gaat ten koste van de levensduur van de constructies, zorgt voor hoge beheer- en onderhoudskosten en een lage veiligheid en kwaliteit van verblijven en recreëren. Er zal gezorgd moeten worden voor een veilige aanlegplek voor het recreatieve vaarverkeer. Naast het creëren van een beschutte haven voor boten, is er ook de wens uitgesproken om aanlegplaatsen voor kano's te realiseren. In onze opinie is het belangrijk om deze aanlegplaatsen voor kano's te realiseren. Er kan niet voorkomen worden dat kano's in dit gebied zullen komen, dus dan is het verstandig om ze te faciliteren. Hiermee voorkom je dat kano's gaan aanleggen waar je ze niet wilt hebben.

Vanuit verschillende stakeholders is de wens uitgesproken om functies te zoneren en het recreatief gebruik en de vaarbewegingen te concentreren. Het eiland is bedoeld voor natuurrecreatie, waardoor er geen intensieve vormen van dag- en/of verblijfsrecreatie zullen plaatsvinden.

Ontstaansgeschiedenis de Dode Hond

De Dode Hond is van in de periode 1963 -1965 aangelegd als baggerdepot. Het eiland heeft een erg strakke vormgeving en bestaat uit vijf rechte zijden die afgerond zijn op de plaatsen waar ze elkaar kruisen. Er werd eerst een kade (ringdijk) van 2,50 meter hoogte aangelegd. Deze kade werd aangelegd met opgespoten zand uit het randmeer en afgewerkt met kraagstukken van rijshout afgestort met Belgisch steen. Binnen deze ringdijk werd baggerspecie, voornamelijk bestaand uit humeuze klei gestort. Dit materiaal was vrij gekomen door het uitbaggeren van de vaargeul en de geul die de basis ging vormen voor het dijklichaam van Zuidelijk Flevoland.

Vooroevers

De onbeschutte haven vormt het grootste probleem voor de recreatie op dit eiland. Dat was aanleiding om in 2014 een plan te maken voor een haven binnen de kade van het eiland. Dit plan is toentertijd vergund, maar, met verbeterd inzicht, niet aangelegd. Er is vervolgens gezocht naar een manier om een beschutte haven te creëren die beter in het landschap past. Daarom is er gekozen voor het aanleggen van vooroevers. Dit past goed in het landschap en voegt tegelijkertijd natuur toe aan het gebied. Vanuit landschappelijk oogpunt is ervoor gekozen om de buitenzijden van deze vooroevers dezelfde strakke lijnen als het eiland zelf te geven. De buitenranden worden afgewerkt met kraagstukken afgestort met stortsteen om de golven te breken en het karakter van het eiland door te zetten. De vooroevers doen op deze manier mee in het lijnenspel van de Dode Hond en passen in de omgeving. De binnenzijde van de vooroevers krijgt een natuurlijk uiterlijk, zodat er beschutte baaitjes ontstaan. In deze baaitjes worden aanlegplaatsen gerealiseerd. Door recreanten deels aan de vooroevers te laten aanmeren, wordt de recreatie op de Dode Hond geëxtensieerd. Hierdoor krijgen zowel de natuur als de recreatie een plek op en rondom de Dode Hond.

Het plan met de vooroevers is gesitueerd in de uiterste zuidoostelijke punt van de Dode Hond, rondom de bestaande haven van het eiland. Hiermee wordt gehoor gegeven aan de zonering van functies en zal het recreatieve gebruik op de Dode Hond zich hier concentreren. Er worden twee vooroevers gerealiseerd. De oostelijk gelegen vooroever wordt (deels) toegankelijk voor recreanten, terwijl de zuidwestelijk gelegen vooroever ontoegankelijk is. De toegankelijkheid van de oostelijke vooroever wordt gerealiseerd door het aanleggen van twee 'T-steigers' die de steiger met de vooroever verbindt. De overige aanlegplekken aan zuidwestelijke vooroever zullen bestaan uit tuigsteigers, waardoor deze vooroever niet te betreden is. Daarnaast is onderdeel van het plan dat de bestaande ligboxen/palen in de havenkom zullen verdwijnen. Hierdoor zullen boten in het vervolg langszij aanleggen in de bestaande havenkom.

Voor de kano's zijn twee aanleglocaties bedacht. Aan de binnenzijde van één van de T-steigers wordt een voorziening gemaakt, zodat aan de oostelijke vooroever kan worden aangelegd. Daarnaast is er ook aan de bestaande drijvende steiger aan de Dode Hond een aanpassing gedaan, zodat kano's ook hier veilig kunnen aanleggen.

Een deel van de oostelijke vooroever zal intensiever beheerd en gemaaid moeten worden, waardoor er twee grasveldjes ontstaan waar extensief gerecreëerd kan worden. De rest van deze vooroever wordt minder intensief beheerd worden, waardoor er hogere vegetatie zal ontstaan. Deze vegetatie zal bestaan uit struiken, afgewisseld met gras en riet. Hierdoor hoort de vooroever bij het eiland en ontstaat er een gevarieerd beeld. Wanneer wandelen op deze vooroever gewenst is, stellen wij voor dat dit een pad wordt met een natuurlijk karakter. Door middel van maaien en snoeien kan hier een pad gecreëerd worden. Hierdoor kan er flexibel omgegaan worden met wel of niet wandelen en de padenstructuur.

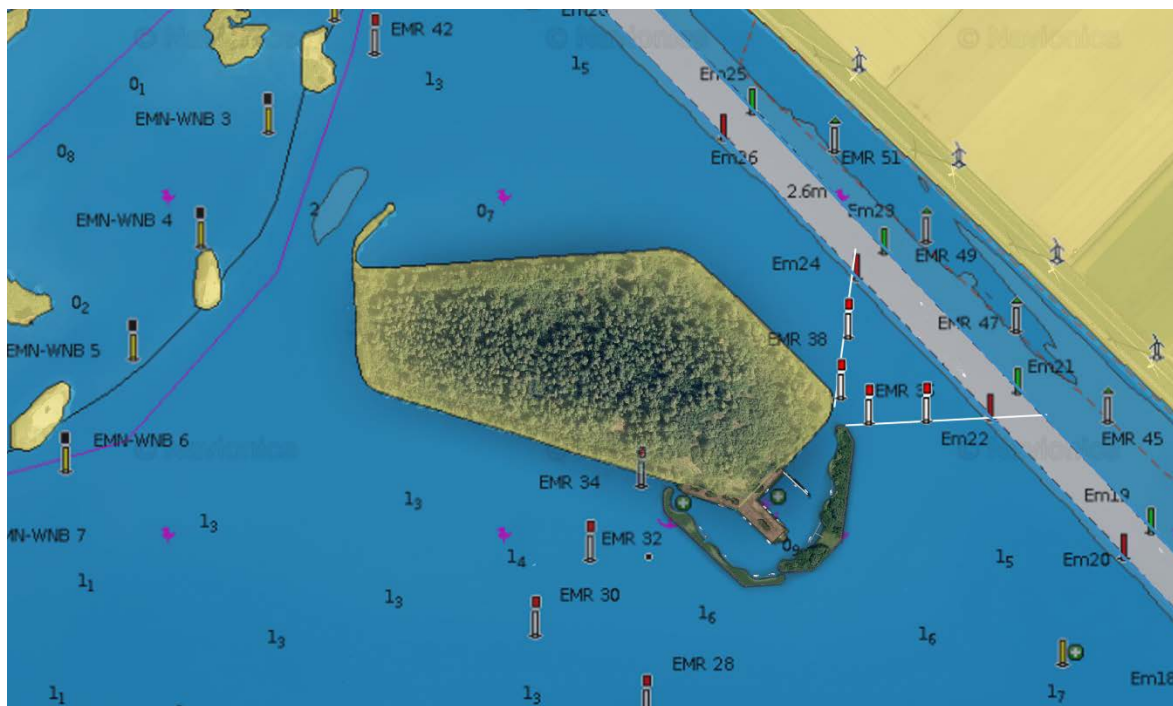
De zuidwestelijke vooroever krijgt de functie van golfbreker waarbij aangelegd kan worden aan tuigsteigers. Daarmee is de vooroever niet betreedbaar. Om vanaf de haven het weidse beeld over het Eemmeer te ervaren en de natuur te beleven, moet de begroeiing op de vooroever laag blijven. Daarin krijgt beheer een belangrijke rol en moeten hoog opgaande struiken en bomen verwijderd worden. De zuidwestelijke vooroever zien wij als een minder fors aanwezig eiland. Wel moet dit

vooreiland voor de veiligheid van het varende verkeer duidelijk zichtbaar zijn, ook bij hoog opstuwend water.

De bestaande landtong wordt in het ontwerp de centrale plek. Op deze centrale plek ontstaat de mogelijkheid voor het plaatsen van (recreatieve) voorzieningen zoals informatiebord en evt. speelaanleiding. De bestaande picknickvoorziening wordt op de huidige plaats behouden. De wens voor het aanbrengen van een Eco-toilet blijft bestaan. Samen met SBB wordt gezocht naar een innovatieve oplossing. Vooralsnog wordt voor een Eco-toiletvoorziening geen plek aangewezen. Een nadere uitwerking van de voorzieningen op de landtong zal in het vervolgproces plaatsvinden.

De huidig aanwezige beplanting van de bestaande haven zorgt voor de geleidelijke overgang van de hoge beplanting van het eiland Dode Hond naar het water. De beplanting die nu aanwezig is past bij het natuurlijke karakter van het eiland. Dit kan dus gehandhaafd blijven, maar het is belangrijk dat het zich niet verder moet uitbreiden. Gezien de doelgroep voor dit eiland, de natuurrecreant, moet het gras geen gazon worden. Het beheer zal hierop moeten insprijgen.

De havenkom wordt voor boten toegankelijk via een betonde toegang aan de noordoostkant. Deze toegang is het meest gunstig en logische gelegen ten opzichte van de hoofdvaargeul. Hierdoor worden de vaarbewegingen ook zoveel mogelijk geconcentreerd.

Bron: Navionics

Gegevens over de meest recente betonning is in te zien bij de site Navionics (www.navionics.com). De actuele stand van zaken met betrekking tot het maaibeheer van de toegangseul is na gaan via de site van Gastvrije Randmeren (www.gastvrijerandmeren.nl).

De westelijke opening tussen de vooroever en de Dode Hond is puur bedoeld voor de doorstroming en de verversing van het water in de havenkom. De doorgang is smal bedacht (ca. 7 m breed) om deze niet te laten lijken als formele toegang voor boten. De beperkte doorgang kan wel gebruikt worden door kano's en kleine boten. De zuidelijke opening tussen de vooroevers is, naast doorstroming, bedoeld als vluchtroute. Deze doorgang is ca. 10 meter breed.

Tevens zal er in de nadere uitwerking nagegaan moeten worden of op deze manier de doorstroming voldoende is. Daarbij zal telkens een afweging gemaakt moeten worden tussen de doorstroming en het voldoende breken van de golven.

Afsluiting van de ringdijk

De ringdijk van de Dode Hond is in de periode tussen 15 maart tot 15 augustus afgesloten voor bezoekers. Reden hiervoor is het voorkomen van verstoring van het broedseizoen van verschillende vogels, waaronder de zeearend. Bureau Maris is gevraagd een landschappelijk visie te geven over de vorm van afsluiting.

Hekwerk

Landschappelijk gezien is het plaatsen van een hekwerk geen passende maatregel. Een hekwerk moet, om te voorkomen dat bezoekers er overheen klimmen, minimaal 1.80m hoog zijn en zal daardoor duidelijk aanwezig zijn in het landschap. Ondanks dat er gekozen kan worden voor een minder opvallend hekwerk (qua kleur en soort gaas) blijft het zichtbaar. Daarbij kan voor de recreant het gevoel ontstaan dat je gevangen zit in de haven. Als natuurrecreant zal het gevoel ontstaan dat je geen verbinding met het eiland hebt. Daarbij wekt een hekwerk nieuwsgierigheid en kan het recreanten juist uitdagen om te kijken wat 'daarachter plaatsvindt'.

Combinatie watergang & poorten

Een brede watergang is een goede barrière en is landschappelijk minder opvallend aanwezig. Bij een watergang is het gevoel van opsluiting minder aanwezig. Indien er hermetisch afgesloten moet worden zullen er ter hoogte van de kade poorten met waaiers aangebracht moeten worden. Hierbij geldt hetzelfde als hiervoor genoemd bij het plaatsen van een hekwerk; het zal duidelijk aanwezig zijn in het landschap.

Ruige begroeiing

Indien het graven van een watergang niet mogelijk is, kan gezocht worden naar een ruige begroeiing die als barrière dient. Daarbij kunnen we denken aan doornige struiken zoals braam, meidoorn, sleedoorn, etc. Dit is landschappelijk en ecologisch aantrekkelijk. Echter, dit is een minder hermetische afsluiting.

Bij het schrijven van ons advies is de vraag ontstaan of de kade wel hermetisch afgesloten moet worden. Zoals eerder aangegeven wekt een afsluiting nieuwsgierigheid op. Daarnaast is de kade achter de afsluiting eenvoudig met een boot te bereiken.

Wij pleiten voor een minder hermetische afsluiting. Landschappelijk gezien is het beter om geen barrières aan te brengen die het eiland een ander uiterlijk geeft. De doelgroep voor de Dode Hond is

natuurminnend recreërend publiek. Kies daarom voor een lage balk met een verbodsbordje. Daarmee is een goede toelichting essentieel. Een goed voorbeeld van dit systeem is te zien op de Veluwe bij rustgebieden voor wild.

Daarnaast is handhaving, net zoals bij een hermetisch afgesloten gebied, het enige en meest effectieve middel.